

**PERIODISK STUDIEPROGRAMSEVAUERING**  
**AV**  
**VOLDSRISIKOVURDERING OG HÅNDTERING AV MENNESKER**  
**MED PSYKISKE LIDELSER (30 STP.)**

**- SLUTTRAPPORT MED OPPFØLGNINGSPPLAN**

**INNHold**

|                                                              |    |
|--------------------------------------------------------------|----|
| GENERELT OM STUDIET .....                                    | 1  |
| KRAVET OM PERIODISK EKSTERNEVALUERING OG PROSEDYRE.....      | 2  |
| EKSTERNE SAKKYNDIGE .....                                    | 2  |
| RAPPORTENE FRA DE SAKKYNDIGE.....                            | 3  |
| Psykologspesialist Kristen Hagen .....                       | 3  |
| Professor Anita Lill Hansen .....                            | 7  |
| KOMMENTARER TIL RAPPORTENE FRA STUDIEPROGRAMANSVARLIGE ..... | 12 |
| INNSPILL TIL RAPPORTEN FRA TIDLIGERE STUDENTER .....         | 15 |
| OPPFØLGNINGSPPLAN.....                                       | 16 |
| APPENDIX .....                                               | 17 |
| Påmeldte og gjennomføring                                    |    |
| Studentevalueringer                                          |    |
| Pensum                                                       |    |

# GENERELT OM STUDIET

Voldsrisikovurdering og håndtering av mennesker med psykiske lidelser (heretter benevnt som VIVO; se fullstendig beskrivelse av studiet [HER](#) er et resultat av samarbeid mellom "Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri for Helseregion Øst og helseregion Sør, Ullevål universitetssykehus" og Høgskolen i Molde, Avdeling for helse- og sosialfag.

VIVO er det eneste i Norge som har behandling og risikohåndtering av vold hos mennesker med psykiske lidelser som hovedfokus og hadde oppstart våren 2003.

VIVO er en videreutdanning av lavere grad og er organisert som et deltidsstudium. Det har som mål å gi studenten

- en oppdatert forståelse av teorier om aggresjon og vold og
- praktisk-klinisk anvendelse av de mest effektive instrumenter og metoder for utredning av voldsrisiko hos mennesker med psykiske lidelser.

Arbeid i psykisk helsevern, på alle nivå i helsesystemet, forutsetter at en skal kunne gjøre denne typen utredning. Studietilbudet er derfor like relevant for fagfolk i hjemmebaserte tjenester og miljøterapi i institusjon som for individual- og gruppeterapeuter. Målgruppen for studiet er således leger, psykiatere, psykologer, sosionomer, sykepleiere, vernepleiere, barnevernspedagoger og andre med tilsvarende helsefaglig bakgrunn og som arbeider med mennesker som har psykiske lidelser og voldsproblem.

Opptakskravet er Bachelorgrad i helse- eller sosialfag og minst ett års relevant yrkespraksis etter fullført bachelorgrad. Søkere med 2-årig høyere helse- eller sosialfaglig utdanning etter tidligere rammeplaner kan også tas opp. Søkere med annen 3-årig høgskole- eller universitetsutdanning kan tas opp etter særskilt vurdering.

Videreutdanningen består av to separate emner på til sammen 30 studiepoeng fordelt over to semester:

- VIVO I - voldsrisikovurdering, 15 studiepoeng (et fullverdig emne, kan avslutte her)
- VIVO II - voldsrisikohåndtering, 15 studiepoeng (forutsetter bestått eksamen VIVO I)

Studiet er samlingsbasert. Begge emner består av syv dagssamlinger ved Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri, Oslo universitetssykehus. Samlingene kan også følges på videokonferanse.

Begge emner avsluttes med en skriftlig gruppeeksamen som leveres digitalt- dette krever at studentene har internett-tilgang hele dagen mens eksamen avlegges.

- VIVO I: skriftlig gruppeeksamen hvor studentene skal gjøre en fullstendig utredning av voldsrisiko i forhold til et skriftlig presentert kasus.
- VIVO II: skriftlig gruppeeksamen hvor studentene skal utarbeide en omfattende behandlings- og risikohåndteringsplan i forhold til et skriftlig presentert kasus.

Studieprogramansvarlige:

- Emne- og fagansvarlig: Helge Andreas Hoff <https://sifer.no/ansatt/helge-andreas-hoff/>
- Studieleder: Karl Yngvar Dale <https://www.himolde.no/personer/hs/vit/kdal/index.html>

# KRAVET OM PERIODISK EKSTERNEVALUERING OG PROSEDYRE

Kravet om eksternevaluering av studieprogram er gitt av NOKUT:

«Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige, som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Evalueringsresultatene skal være offentlige.»

I kvalitetssystemet for Høgskolen i Molde gis det følgende, overordnede, retningslinjer:

- Formålet med evaluering: Formålet med evaluering av studieprogram er å legge til rette for kontinuerlig forbedring av programmene ved Høgskolen. Evalueringen skal bidra til at studieprogrammets læringsmål er oppdaterte og relevante, og at emnene som inngår i programmet er utformet med læringsaktiviteter og evalueringsformer på en slik måte at studentene oppnår studieprogrammets læringsutbytte.
- Evalueringene skal også bidra til at programmene har en plass i Høgskolens samfunnsoppdrag og har relevans for arbeidsmarked og samfunn generelt.
- Den periodiske evalueringen er et komplement til det årlige kvalitetsarbeidet og skal bidra med et helhetlig og eksternt blick på programmets form og innhold. Den skal være et redskap for fagmiljøene i deres arbeid med å utvikle programmet.

## EKSTERNE SAKKYNDIGE

Anita Lill Hansen, professor, Universitetet i Bergen

Kristen Hagen, psykologspesialist, Helse Møre og Romsdal

### **De sakkyndige fikk tilsendt følgende:**

a) En lenke til informasjon om studiet: <https://www.himolde.no/studier/program/vivo/index.html>

b) Tilleggsdokumenter:

- oversikt mht studentgjennomstrømning
- program for samlingene
- diverse opplæringsmateriale inkludert handouts og kasusbaserte oppgaver
- pensumsliste
- eksamensoppgaver
- studentevalueringer

### **De sakkyndige ble på grunnlag av ovennevnte material bedt om å vurdere:**

- studieprogrammets samfunns- og arbeidslivsrelevans

- om programmet legger til rette for et godt læringsmiljø
- om programmet har god gjennomføringsgrad
- om programmets læringsutbyttebeskrivelser er faglig oppdatert og relevant
- om studieprogrammets faglige innhold, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger er slik at studentene kan oppnå læringsutbyttet

Rapporten fra de eksterne sakkyndige skulle foreslå hvordan kvaliteten i studieprogrammet kan videreutvikles. Det skulle også redegjøres for gode og svake sider ved programmet og foreslås tiltak.

Max. lengde på rapporten: 5 A4-sider med vanlig skrifttype og linjeavstand.

## RAPPORTENE FRA DE SAKKYNDIGE

### Psykologspesialist Kristen Hagen

Utvidet og Detaljert Periodisk Studieprogramevaluering: Voldsriskovurdering og Håndtering av Mennesker med Psykiske Lidelser (30 stp.)

#### I. Innledning

Denne dyptgående evalueringen av emnet "Voldsriskovurdering og håndtering av mennesker med psykiske lidelser" ved Avdeling for helse- og sosialfag, tilbyr en detaljert analyse basert på en helhetlig gjennomgang av tilgjengelige akademiske og administrative ressurser. Den omfatter studentgjennomstrømning, programstruktur, opplæringsmateriale, pensumsliste, eksamensoppgaver, informasjon på nettsider og studentevalueringer.

#### II. Emne- og fagansvarlig

Helge Andreas Hoff, som emne- og fagansvarlig for det kritiske studieprogrammet "Voldsriskovurdering og håndtering av mennesker med psykiske lidelser", har en meget relevant og sterk både akademisk og klinisk spisskompetanse på området, og fremstår som en meget kompetent emneansvarlig. Hans vitenskapelige innsats og bidrag som forfatter av faglitteratur, inkludert verker som "Hvordan ser psykopati ut?" og "Psykopati", men også forfatter av meget relevant forskningsarbeid og en meget sterk og meget relevant avhandling om psykopati og CAPP. Sentral i utformingen av faget har også Stål Bjørkly vært, som har vært en av de fremste ekspertene på voldsriskovurdering i en årrekke, noe som også er med på å styrke fagets omdømme og integritet. Emneansvarlig har dermed en meget relevant både akademisk og klinisk bakgrunn. Emneansvarlig får også meget positive tilbakemeldinger fra bedømmingene fra studentene.

#### III. Studieprogrammets Samfunns- og Arbeidslivsrelevans

Programmet "Voldsrisikovurdering og håndtering av mennesker med psykiske lidelser" svarer på en kritisk og økende utfordring innenfor psykiatrien, noe som tydelig gjenspeiles i programmets høye søkertall. Dette studiet tilbyr et vitalt bidrag til både samfunnet og helsevesenet, spesielt innen områder som sengeposter og poliklinisk arbeid. Programmet er skreddersydd for å utruste en rekke yrkesgrupper, inkludert psykiatere, psykologer, sykepleiere, vernepleiere, sosionomer og barnevernspedagoger, med nødvendige ferdigheter i effektiv voldsrisikovurdering og håndtering. Den praksisnære tilnærmingen i tillegg til en teoretisk bakgrunn vurderes som meget hensiktsmessig og er med på å understreke fagets relevans både for studentene, men også fra et samfunn og arbeidslivsperspektiv.

Programmets relevans strekker seg over hele spekteret av psykisk helsevern, og er like anvendelig for fagfolk i hjemmebaserte tjenester, miljøterapi i institusjoner og for individual- og gruppeterapeuter. Med sine to moduler, VIVO I og VIVO II, tilbyr programmet en omfattende og praktisk orientert utdanning som er sentral for å sikre kvaliteten på slike vurderinger i et bredt spekter av psykisk helsearbeid og tilstøtende områder.

Til tross for programmets klare relevans og anvendelighet, er det visse aspekter som forblir uklare, spesielt i forhold til studiepoengenes betydning for videre studier, kreditering, og eventuell sertifisering i spesifikke instrumenter for kartlegging. Mens studiet appellerer til en bred målgruppe og yrkesgrupper, mangler det en tydelig definisjon på hvordan de ulike yrkesgruppene spesifikke ansvarsområder og behov for vurderinger adresseres innenfor rammene av programmet. Denne mangelen på klarhet kan påvirke programmets effektivitet når det gjelder å møte de spesifikke og varierte behovene til ulike yrkesutøvere innen psykisk helse og tilstøtende områder.

#### IV. Læringsmiljøet

Læringsmiljøet er godt utformet for å støtte studentenes utvikling og mestring. Programmet blander teoretiske perspektiver med praktiske oppgaver, noe som stimulerer til aktiv læring. Kurset legger opp til en praksisnær tilnærming, noe som vurderes som en meget hensiktsmessig vurdering av et slikt fag. Dette inkluderer bruk av kasusstudier, gruppediskusjoner og interaktive forelesninger, som sammen skaper et dynamisk og engasjerende læringsmiljø.

#### V. Gjennomføringsgrad

Studentgjennomstrømningen er meget høy. Dette reflekterer programmets evne til å holde på studentenes interesse og engasjement. Denne høye gjennomføringsgraden er et bevis på en velstrukturert og gjennomtenkt læreplan som oppmuntrer studentene til å forfølge sine studier til fullføring. Det vitner om programmets suksess i å tilby et både utfordrende og støttende utdanningsløp.

#### VI. Læringsutbyttebeskrivelser

Læringsutbyttebeskrivelsene for studiet "Voldsrisikovurdering og håndtering av mennesker med psykiske lidelser" er nøye utformet for å gi studentene en oppdatert og omfattende forståelse av teorier om aggresjon og vold, samt praktisk-klinisk anvendelse av de mest effektive instrumentene og metodene for utredning av voldsrisiko hos mennesker med psykiske lidelser.

Disse beskrivelsene reflekterer en balanse mellom teoretisk dybde og praktisk anvendelse, og er designet for å holde tritt med de siste trendene og forskningene i feltet. For å opprettholde relevansen og effektiviteten av programmet, er det essensielt at disse læringsutbyttebeskrivelsene kontinuerlig oppdateres og tilpasses. Dette sikrer at innholdet forblir i samsvar med den pågående utviklingen innenfor fagområdet og møter de skiftende behovene i både det bredere arbeidsmarkedet og de spesifikke kravene i klinisk praksis. Denne delen kunne med fordel utvides, for å tydeliggjøre programmets relevans for ulike profesjoner.

## VII. Faglig Innhold, Arbeids- og Undervisningsformer, og Vurderingsordninger

Programmet legger vekt på en integrert pedagogisk tilnærming, som omfatter tradisjonelle forelesninger, seminarer, gruppearbeid og praksisbasert læring. Studiet er strukturert rundt syv dagssamlinger ved Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri ved Oslo universitetssykehus, med mulighet for videokonferansedeltakelse.

Det pedagogiske opplegget er delt inn i to primære moduler:

1. Modul 1 (VIVO-1 Voldsrisikovurdering): Fokuserer på grunnleggende teorier og begreper som omhandler prediksjon, aggresjon og vold, inkludert aggresjonsteorier og biologiske risikofaktorer.
2. Modul 2 (VIVO-2 Voldsrisikohåndtering): Behandler kliniske metoder og instrumenter for risikoanalyse, med særlig vekt på psykopati, og inkluderer bruk av verktøy som PCL-R, PCL-SV og HCR-20.

### Vurderingsordninger

- VIVO-1: Avsluttes med en skriftlig gruppeeksamen som krever en fullstendig voldsrisikovurdering basert på et presentert kasus.
- VIVO-2: Eksamen innebærer utarbeidelse av en omfattende behandlings- og risikohåndteringsplan.

### Undervisnings- og Læringsformer

Studiet bygger på en blanding av organiserte undervisningstimer og selvstudium, med vekt på gruppearbeid og individuell studieinnsats. Studentene er organisert i grupper på 3-6 medlemmer, og arbeider sammen gjennom hele studieperioden, inkludert eksamen. Mellom samlingene fokuserer studentene på studieoppgaver og selvstudium av pensumlitteratur.

### Eksamen

Eksamenene i begge moduler er designet for å reflektere den teoretiske og praktiske kunnskapen studentene har tilegnet seg. Disse er 6-timers skriftlige eksamener som bygger på programmets samlede pensum, og studentene må demonstrere evnen til å anvende klinisk kunnskap i praksis. Dette gjøres i gruppe. Besvarelsene vurderes med gradert karakter fra A til F, der A er beste og E er laveste karakter for bestått eksamen, med F som ikke bestått.

## VIII: Vurdering av styrker og svakheter:

### Styrker

1. Positive bedømminger: utdanningen får gjennomgående meget positive bedømminger fra studentene. Dette gjelder både undervisningen og faget som helhet. Teknisk løsning for fjernundervisning eneste punktet som får noe negativ omtale, uten at dette fremstår som noe vesentlig problem.
2. Faglig ledelse: Programmet ledes av Helge Andreas Hoff, hvis kliniske kompetanse og akademiske bakgrunn, spesielt innen psykopati og psykose, gir en sterk faglig forankring. Også bygget på arbeidet over tid til Stål Bjørkly, som over en årrekke har vært blant landets fremste eksperter på området. Undervisers evne til å formidle komplekse temaer på en forståelig måte har fått meget gode tilbakemeldinger blant studentene.
3. Samfunns- og arbeidslivsrelevans: Programmet adresserer en økende og viktig utfordring innen psykisk helsearbeid og tilstøtende områder, noe som gjenspeiles i høye søker tall. Dens relevans for en rekke profesjonelle roller i psykisk helsearbeid understreker programmets betydning i samfunnet. Eneste utdanning i landet innen dette spesifikke området.
4. Praktisnær tilnærming: Kombinasjonen av teoretisk kunnskap og praktisk anvendelse, spesielt gjennom kasusstudier og gruppearbeid, skaper et engasjerende og relevant læringsmiljø. Kursprogrammet synes å ha en meget høy faglig og klinikknær relevans.
5. Høy gjennomføringsgrad: Den høye studentgjennomstrømningen indikerer en vellykket og engasjerende undervisningsmetodikk og et støttende læringsmiljø.
6. Balansert læringsutbytte: Programmet tilbyr en balansert blanding av teoretiske og praktiske elementer, noe som sikrer at studentene får en allsidig og omfattende forståelse av fagområdet.

#### Svakheter

- Nettsider: Nettsidene kunne godt vært forbedret. Noe mangelfull informasjon på disse, spesielt knyttet til fanene «Hva lærer du?» og «Jobb og videre studier»
- Uklarhet rundt videre studier og sertifisering: Det er uklart hvordan studiepoengene er relevante for videre studier og profesjonell sertifisering, spesielt i forhold til spesifikke kartleggingsinstrumenter. Dette vil også være noe av utfordringen med et fag som søker å treffe såpass bredt. Nettsidene kunne godt vært noe oppdatert på dette området.
- Gruppeeksamen: Skriftlig gruppeeksamen muliggjør at enkelte kandidater kan bestå eksamen uten å inneha nødvendig kompetanse eller at karakter ikke reflekterer den enkeltes unike bidrag.

#### IX. Forslag til Videreutvikling av studieprogrammet

For å videreutvikle kvaliteten i programmet, foreslås følgende utvidede tiltak:

- Teknologisk løsning: Det vurderes som meget hensiktsmessig at man har kombinert fysisk oppmøte med muligheten for å følge utdanningen på video. Dette innebærer imidlertid noen utfordringer i forhold til det interaktive også for deltagerne som følger dette digitalt. Mulighet for å vurdere teknologisk løsning her vurderes hensiktsmessig.
- Styrking av samarbeid med eksterne institusjoner: Formelle partnerskap med relevante organisasjoner for å gi studentene praktiske erfaringer og arbeidsplassintegrasjon kan vurderes som en mulighet. Tydeliggjøre rolle i forhold til egen arbeidsplass og funksjon kunne kommet tydeligere frem.
- Tydeliggjøre nytte for ulike profesjoner: Programmet mangler en klar beskrivelse på hvordan det møter de spesifikke behovene og ansvarsområdene til forskjellige

profesjoner. Utfordringen er her at faget treffer bredt, og man kunne vurdert å lage mer profesjonsspesifikke moduler, der det var behov for dette. Nettsidene kunne vært noe mer utfyllende på nytteverdien knyttet til ulike profesjoner.

#### X: Konklusjon

Studieprogrammet "Voldsrisikovurdering og håndtering av mennesker med psykiske lidelser" representerer et betydelig akademisk og klinisk bidrag innenfor et felt av stor samfunnsmessig og klinisk viktighet. Programmet skiller seg ut som den eneste spesialiserte utdanningen i sitt slag, dedikert til et felt som har stor betydning i mange forskjellige arbeidsmiljøer og for en rekke ulike profesjoner innen psykisk helsearbeid og tilstøtende områder.

Den høye interessen for programmet, som illustreres av både et betydelig antall søkere og en høy gjennomføringsrate, understreker dets relevans og verdi. Dette reflekterer ikke bare et voksende behov for spesialiserte ferdigheter innen voldsrisikovurdering, men også en anerkjennelse av programmets kvalitet og nytte.

Programmets pensum og faginnhold, preget av sin kliniske relevans, støttes av en fagstab med omfattende akademisk og klinisk ekspertise. Dette bidrar til en rik og dyptgående læringserfaring for studentene, og sikrer at de er godt rustet til å møte utfordringene i sitt yrkesliv.

Samlet sett står programmet som et viktig fag med nasjonal anerkjennelse og stor faglig betydning. Det tilbyr verdifull kunnskap og kompetanse innen et kritisk og klinisk viktig område.

## Professor Anita Lill Hansen

Periodisk studieprogramevaluering av emnet Voldsrisikovurdering og håndtering av mennesker med psykiske lidelser

#### Generelt om kurset

Av tilsendt materiell fremkommer det at VIVO-programmet er en etterutdanning oppdelt i 2 separate emner. VIVO 1 har hovedfokus på vurdering og analyse av vold og voldsrisiko, og VIVO 2 har fokus på håndtering av vold. Hvert emne er videre delt inn i ulike moduler.

VIVO 1 er et fullverdig emne og man kan avslutte utdanningen etter dette, dersom man ønsker det. For å ta VIVO 2 må man ha gjennomført VIVO 1.

Kurset er organisert som et deltidsstudium, dvs. totalt 30 studiepoeng over et helt år. I antall timer vil dette da utgjøre 375-450 timers arbeid pr semester. Kurset består av 4 samlinger pr semester. Disse er oppdelt i 7 dagsamlinger og fordelt på 50 forelesningstimer (inkluderer introduksjon, gruppearbeid med veiledning og tilbakemelding, gjennomføring av eksamen og avslutning). Resten av studietiden skal studentene bruke på selvstudium (fordypning i anbefalt litteratur, gruppearbeid, etc.). Hvert semester avsluttes med en gruppeeksamen med utgangspunkt i kasus.

Det er valgfritt om man vil følge kurset fysisk eller digitalt. Målgruppen er leger, psykiatere, psykologer, sosionomer, sykepleiere, vernepleiere, barnevernspedagoger og andre med

tilsvarende helsefaglig bakgrunn og som arbeider med mennesker som har psykiske lidelser og voldsproblem.

#### Oppdrag og beskrivelse av bestilling

Ekstern sakkyndig bes på grunnlag av oversendt material om å vurdere:

- studieprogrammets samfunns- og arbeidslivsrelevans
- om programmet legger til rette for et godt læringsmiljø
- om programmet har god gjennomføringsgrad
- om programmets læringsutbyttebeskrivelser er faglig oppdatert og relevant
- om studieprogrammets faglige innhold, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger er slik at studentene kan oppnå læringsutbyttet

Rapporten fra ekstern sakkyndige skal foreslå hvordan kvaliteten i studieprogrammet kan videreutvikles. Det skal redegjøres for gode og svake sider ved programmet og foreslås tiltak.

#### Vurdering av programmet:

##### Studieprogrammets samfunns- og arbeidslivsrelevans

Studieprogrammets samfunns- og arbeidslivsrelevans anses som svært høy, og det vil derfor også være viktig å få målgruppen til å både ville ta kurset, og gjennomføre det. Ettersom de fleste grunnutdanninger ikke tilbyr opplæring i verken voldsrisikovurderinger eller håndtering av vold, foreligger det et stort behov for dette kurset. Ut fra det jeg forstår av opplysningene så er dette det eneste kurset i Norge som tilbyr denne type etterutdanning.

##### Om programmet legger til rette for et godt læringsmiljø

Ut fra det materiell og informasjon jeg har fått tilsendt, forstår jeg det sånn at kurset kan følges både fysisk og digitalt, selv nå etter COVID.

Ut fra tilbakemeldingene fra deltakerne var kvaliteten på videooverføringene ikke alltid like bra. (Jf. «Handler kanskje mer om praktiske forhold knyttet til lokalet, mikrofonbruk, at gruppene ikke sitter samlet og ikke alle har det skriftlige materialet fremfor seg», «Det ville blitt bedre flyt i dialog mellom salen og foreleser dersom det ikke var video oppkoblede, slik at mikrofon ikke hadde vært nødvendig», «Ingen problemer på Gaustad, trøbbel med Canvas

– vanskelig å få kontakt med Molde»).

Dette er jo et kjent problem med hybride løsninger. Det kan derfor tenkes at fysisk

tilstedeværelse på samlingene for alle deltakerne kan gi bedre læringsmiljø, noe som også kan ha effekt på læringsutbyttet.

Jeg biter meg også merke i følgende tilbakemelding fra evalueringen: «Jeg kunne ønske meg en noe mer styrt gruppesammensetning for å sikre større utbytte av gruppearbeidet og sikre en tverrfaglig sammensatt gruppe». Hvorvidt dette er en kommentar som de fleste deltakere var enige om, er jo umulig å si, men jeg synes likevel at vedkommende har et godt poeng.

Om programmet har god gjennomføringsgrad

Gjennomføringsgraden er høy. Antall påmeldte på første del av programmet i perioden 2019 - 2022 varierte mellom 111 og 163. I perioden 2019 - 2022 var gjennomføringsgraden på om lag 84 % - 95 % (2019: 84 %, 2020: 88 %, 2021: 88%, og 2022: 95%). Det er uklart av hvilken grunn noen få ikke fullfører. Det kunne imidlertid ha vært interessant å undersøke om disse har fulgt kurset digitalt.

Det er videre interessant å se at antall deltakere har økt fra før pandemien til under og etter pandemien. Høsten 2023 var det 232 personer påmeldt på VIVO 1, og av disse fullførte 230 deltakere. Dette er svært positivt.

Om programmets læringsutbyttebeskrivelser er faglig oppdatert og relevant

Hvert emne er delt inn i flere moduler, men det overordnede læringsutbyttet for programmet, slik jeg forstår det, er todelt.

For det første skal studiet gi studenten en oppdatert forståelse av teorier om aggresjon og vold. Basert på litteraturlisten og tematikk som blir gjennomgått i forelesninger gir

programmet en innføring i ulike teorier om aggresjon og vold. Det blir lagt vekt på både eldre og nyere teoretiske perspektiver, og teoriene favner om både biologiske og sosiale/miljøbaserte teoretiske perspektiver. Jeg vurderer dette som faglig oppdatert og relevant.

For det andre skal studiet gi studenten en praktisk-klinisk anvendelse av de mest effektive instrumenter og metodene for utredning av voldsrisiko hos mennesker med psykiske lidelser. Ut fra tilsendt informasjon forstår jeg det sånn at det gis en «hands-on» rettet undervisning, der gruppeøvelser og veiledning på kasus er en integrert del av kurset. Kurset har et spesielt fokus på klinisk bruk av instrumenter som for eksempel Psychopathy Checklist (PCL-R og PCL-SV) og HCR-20, samt effekt av ulike behandlingsformer. Jeg vurderer også dette som faglig oppdatert og relevant.

Om studieprogrammets faglige innhold, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger er slik at studentene kan oppnå læringsutbyttet

Faglige innhold

Det faglige innholdet i kurset, med et forskningsforankret klinisk fokus, er etter min vurdering meget bra. I begge emnene gis det en god innføring i ulike teoretiske perspektiver og forskning som omhandler vold og aggresjon, vurdering av personlighet og psykopati, samt forebygging og håndtering av aggresjon og vold.

Når det gjelder pensum for VIVO 1 så er boken Aggresjonens psykologi: en analyse av psykologiske aggresjonsteorier (Bjørkly) fra 2001. Ettersom det begynner å bli noen år siden

2001, er det da et spørsmål om denne boken er faglig oppdatert. Men i den grad boken tar for seg ulike psykologiske perspektiver på aggresjon, og nyere artikler supplerer boken med nyere perspektiver på aggresjon/vold, tenker jeg at dette er tilstrekkelig. Det bør gjerne likevel vurderes om boken kan erstattes med en nyere og mer oppdatert bok. Når det er sagt, bør det også nevnes at mye av litteraturen er på engelsk, og at deltakerne gjerne kan synes det er greit å ha noe litteratur på norsk.

Kurset er basert på den 3. versjonen av HCR-20 manualen. Denne er fra 2013, men ut fra det jeg vet, er dette den nyeste versjonen.

Det er videre anbefalt en rekke artikler fra nyere dato for VIVO 1. Totalt 19 artikler er anbefalt for dette emnet, og de er hovedsakelig fra 2017-2020. To av de 19 artiklene er fra 2006.

For VIVO 2 er bøkene Social skills training for schizophrenia: a step-by-step guide (Bellack, Alan S. et al.), og Integrert behandling: av rusproblemer og psykiske lidelser (Mueser, et al) anbefalt. Bøkene er fra 2004 og 2006. Også disse begynner nå å bli noen år, så det anbefales at det gjøres en vurdering på om det finnes bøker av nyere dato som kan erstatte disse.

Også for VIVO 2 er det anbefalt en del artikler. Det er anbefalt totalt 13 artikler som er av nyere dato, men et par av dem er noe eldre (en fra 2004, og en fra 2007).

#### Arbeids og undervisningsformer

Som det står i emnebeskrivelsen, bygger studiet på ulike undervisningsmetoder. Kurset har en fin blanding av tradisjonelle forelesninger, interaksjonsbaserte læringsformer som gruppearbeid og kasus, samt individuelle læringsaktiviteter. Det ser ut som om det er lagt til rette for at studentene har god tid til selvstudium/fordypning i anbefalt litteratur.

Kurset er videre lagt opp slik at studentene skal jobbe med gruppeoppgaver mellom samlingene. Hvorvidt studentene som følger studiet digitalt har like stort utbytte av gruppeoppgavene som studentene som følger den fysiske undervisningen, er imidlertid et interessant spørsmål. Det kan tenkes at det vil være lettere å samarbeide mellom samlingene, dersom man har fysiske møtepunkter gjennom semesteret.

#### Vurderingsordninger

I emnebeskrivelsen står det at «Begge emner avsluttes med en skriftlig gruppeeksamen som leveres digitalt- dette krever at studentene har internett-tilgang hele dagen mens eksamen avlegges». Begge eksamenene er på 6 timer og den bygger på studiets totale pensum.

Ettersom man i en jobbsituasjon som regel ikke jobber alene, men sammen med andre, tenker jeg at gruppeeksamen er en god vurderingsform. Men jeg tenker også at det gjerne kan være en ide å legge inn en individuell oppgave i forkant av gruppeeksamen, for å stimulere til større grad av refleksjon hos den enkelte. Større grad av individuell refleksjonen hos hver enkelt vil komme hele gruppen til gode. Det er ikke uvanlig at når man jobber i grupper så «hopper» man gjerne på de første forslagene som nevnes. Mange interessante og viktige refleksjoner kan derfor gå tapt.

Generell diskusjon av programmets gode og svake sider, samt forslag til videre tiltak for å videreutvikle kvaliteten i studieprogrammet

Kort oppsummert tenker jeg at studieprogrammet i sin helhet har god kvalitet, og at det er et stort behov for kurset. Når vi ser på antall påmeldte høsten 2023, samt gjennomføringsgraden dette semesteret, så bekrefter disse tallene også behovet og viktigheten av kurset.

Når det gjelder spørsmålet som handler om å øke eller videreutvikle studieprogrammets kvalitet, vil jeg trekke frem valgmuligheten deltakerne har med hensyn til å delta fysisk eller digitalt. Det å delta digitalt kan selvfølgelig for enkelte være svært gunstig, da det har både økonomiske og praktiske fordeler. På den annen side kan det å følge kurset digitalt føre til en slags psykologisk distanse til kursets innhold, forelesere og ikke minst andre deltakere på kurset. Programmet legger opp til mye gruppearbeid og diskusjon. Det å ha noen faste fysiske møtepunkter er viktig for både læringsmiljø og læringsutbytte. Lange digitale møter kan også oppleves som mer utmattende enn fysiske møter. Så selv om det kan være fordeler ved å følge kurset digitalt, kan det gjerne også ha noen ulemper. Et forslag til tiltak kan derfor være å legge opp til minst 80% fysisk oppmøte. Rasjonale for dette er at det å møtes fysisk kan skape mer energi og lærelyst.

Videre vil jeg trekke frem kursets vurderingsform. Som allerede nevnt synes jeg at gruppeeksamen i dette tilfellet er en veldig god vurderingsform, da man i jobbsammenhengen sjeldent tar beslutninger alene. Samtidig kan det gjerne også føre til en form for pulverisering av ansvar – og det kan være store individuelle forskjeller med hensyn til hvem som bidrar mest. Det kan tenkes at det å innføre en individuell oppgave i forkant av gruppeeksamen kan øke motivasjon og engasjement ytterligere, og dermed også øke læringsutbyttet. Oppgaven trenger ikke være så omfattende. Det kan f.eks. bare være et refleksjonsnotat og det kan fungere som en forberedelse til gruppeeksamen.

Til slutt vil jeg anbefale at det innføres en ordning der evaluering av kurset blir en integrert del av programmet. For å videreutvikle kvaliteten på programmet er regelmessig evaluering av emnene noe av det viktigste.

Oppsummering av forslag til tiltak for å videreutvikle kvaliteten i studieprogrammet;

- Legge opp til minst 80% obligatorisk fysisk oppmøte.
- Legge inn en individuell oppgave før de tar gruppeeksamen.
- Evaluering av kurset bør bli en integrert og obligatorisk del av kurset.
- I tillegg til dette bør det gjerne også gjøres en vurdering på om anbefalt litteratur fra tidlig 2000-tallet bør erstattes med nyere litteratur.

Spesielt de to første forslagene vil ha både økonomiske og tidsmessige konsekvenser, men jeg vurderer det likevel sånn at både læringsmiljø og trivsel, samt læringsutbytte vil bli større. På sikt tenker jeg at dette vil ha positive implikasjoner for det samfunnsoppdraget hver enkelt deltaker har.

# KOMMENTARER TIL RAPPORTENE FRA STUDIEPROGRAMANSVARLIGE

## Kommentarer til innspill og vurderinger fra Kristin Hagen (i blått):

### 1. Nettsider

*Nettsidene kunne godt vært forbedret. Noe mangelfull informasjon på disse, spesielt knyttet til fanene «Hva lærer du?» og «Jobb og videre studier».*

**Her vil vi utbedre lay-out og gjøre hjemmesiden mer informativ, som angitt. Dette med utgangspunkt i revisjoner av studieplanen på disse områdene.**

### 2. Uklarhet rundt videre studier og sertifisering

*Det er uklart hvordan studiepoengene er relevante for videre studier og profesjonell sertifisering, spesielt i forhold til spesifikke kartleggingsinstrumenter. Dette vil også være noe av utfordringen med et fag som søker å treffe såpass bredt. Nettsidene kunne godt vært noe oppdatert på dette området.*

**Dette vil det jobbes videre med i samarbeid med Studiekontoret. Hva angår sertifisering: Det finnes i Norge ingen formell sertifisering i bruken av de kartleggingsinstrumentene som gjennomgås i utdanningen. Inntil vider, og inntil sådan måtte foreligge, vil vi sørge for at studentene individuelt får skriftlig dokumentasjon på dette området. Her vil det angis, helt spesifikt, hvordan Vivo, sammen med relevant fagbakgrunn, bidrar til økt kompetanse i bruk av de aktuelle verktøy. Når det gjelder kobling til videre studier, er dette pr. tiden ikke mulig idet VIVO er akkreditert som en «videreutdanning av lavere grad», og kan derved ikke gi innpass til andre videreutdanninger eller masterløp.**

### 3. Gruppeeksamen

*Skriftlig gruppeeksamen muliggjør at enkelte kandidater kan bestå eksamen uten å inneha nødvendig kompetanse eller at karakter ikke reflekterer den enkeltes unike bidrag.*

**Vi er enig i dette, men pr i dag vil en individuell eksamen av typen som til nå har vært gjennomført medføre en betydelig merbelastning for sensorer som evt må kompenseres for økonomisk. Dagens eksamensform er også valgt fordi den ligner på arbeidsmetodikken fagfeltet i Norge anbefaler når en skal gjøre risikovurderinger (tverrfaglig samarbeid). Nåværende eksamensform bør således opprettholdes, men med krav til noen få individuelle vurderingspunkter underveis (mappekav/arbeidskrav), delvis med multipl choice oppgaver og andre korte individuelle innleveringer med vurderingsalternativene bestått/ikke bestått.**

### 4) Forslag til Videreutvikling av studieprogrammet

*For å videreutvikle kvaliteten i programmet, foreslås følgende utvidede tiltak:*

*a) Teknologisk løsning: Det vurderes som meget hensiktsmessig at man har kombinert fysisk oppmøte med muligheten for å følge utdanningen på video. Dette innebærer imidlertid noen utfordringer i forhold til det interaktive også for deltagerne som følger dette digitalt. Mulighet for å vurdere teknologisk løsning her vurderes hensiktsmessig.*

**Det er ikke kapasitet på Gaustad til å pålegge alle studentene oppmøte der. Mange vil heller ikke få støtte av arbeidsgiver til å stille fysisk. Vi er helt enig at det er betydelige utfordringer med å engasjere en del av de som deltar over helsenettet. I tråd med dette, kan det finnes en mulighet for å gjennomføre quiz etc via canvas «live», som hadde latt seg overføre via helsenettet, og som vi kan utforske.**

b) Styrking av samarbeid med eksterne institusjoner: Formelle partnerskap med relevante organisasjoner for å gi studentene praktiske erfaringer og arbeidsplassintegrasjon kan vurderes som en mulighet. Tydeliggjøre rolle i forhold til egen arbeidsplass og funksjon kunne kommet tydeligere frem.

**Dette er en god idé egentlig, men anses helt urealistisk, jfr. at dette er et deltidstudium.**

c) Tydeliggjøre nytte for ulike profesjoner: Programmet mangler en klar beskrivelse på hvordan det møter de spesifikke behovene og ansvarsområdene til forskjellige profesjoner. Utfordringen er her at faget treffer bredt, og man kunne vurdert å lage mer profesjonsspesifikke moduler, der det var behov for dette. Nettsidene kunne vært noe mer utfyllende på nytteverdien knyttet til ulike profesjoner.

**Vi er enig i at studiet treffer svært bredt, noe som har sine fordeler og ulemper, men dette er de facto et tverrfaglig studium. Det å lage profesjonsspesifikke moduler kunne, på lengre sikt, være mulig, men vil medføre en betydelig utvidelse av studiet, og medføre at man bør ta inn flere forelesere. Som nevnt allerede, er vi enig at nettsiden kunne vært mer utfyllende mht nytteverdien, herunder hvilke konkrete ferdigheter som oppnås, og må oppgraderes.**

d) Til slutt vil jeg anbefale at det innføres en ordning der evaluering av kurset blir en integrert del av programmet.

**Dette er vi helt enig i.**

#### **Kommentarer til innspill og vurderinger fra Anita L Hansen (i blått):**

1. Når det gjelder spørsmålet som handler om å øke eller videreutvikle studieprogrammets kvalitet, vil jeg trekke frem valgmuligheten deltakerne har med hensyn til å delta fysisk eller digitalt. Det å delta digitalt kan selvfølgelig for enkelte være svært gunstig, da det har både økonomiske og praktiske fordeler. På den annen side kan det å følge kurset digitalt føre til en slags psykologisk distanse til kursets innhold, forelesere og ikke minst andre deltakere på kurset. Programmet legger opp til mye gruppearbeid og diskusjon. Det å ha noen faste fysiske møtepunkter er viktig for både læringsmiljø og læringsutbytte. Lange digitale møter kan også oppleves som mer utmattende enn fysiske møter. Så selv om det kan være fordeler ved å følge kurset digitalt, kan det gjerne også ha noen ulemper. Et forslag til tiltak kan derfor være å legge opp til minst 80% fysisk oppmøte. Rasjonale for dette er at det å møtes fysisk kan skape mer energi og lærelyst.

**Vi tar til etterretning viktigheten av ansiktsnære læringsplattformer, men som det anføres i kommentarer til Hagen, pkt 4 a), blir dette et kapasitetsspørsmål, like så mye som at det harmonerer lite med studiets digitale innretning. Sistnevnte gir betydelige fordeler mht rekkevidee og rekruttering, så her må det eventuelt, og som en kompromissløsning,**

**tilrettelegges for interaksjon mellom studenter og undervisere/veiledere som, i størst mulig utstrekning, emulerer det læringsmiljøet som oppleves i fysiske settinger**

*2. Videre vil jeg trekke frem kursets vurderingsform. Som allerede nevnt synes jeg at gruppeeksamen i dette tilfellet er en veldig god vurderingsform, da man i jobbsammenhengen sjeldent tar beslutninger alene. Samtidig kan det gjerne også føre til en form for pulverisering av ansvar – og det kan være store individuelle forskjeller med hensyn til hvem som bidrar mest. Det kan tenkes at det å innføre en individuell oppgave i forkant av gruppeeksamen kan øke motivasjon og engasjement ytterligere, og dermed også øke læringsutbyttet. Oppgaven trenger ikke være så omfattende. Det kan f.eks. bare være et refleksjonsnotat og det kan fungere som en forberedelse til gruppeeksamen.*

**Igjen, er dette et meget viktig innspill, som også speiler Hagens betraktninger. Men, som det påpekes i pkt 3 til sistnevnte, er det tungtveiende argumenter knyttet til å bevare vurderingsformen som den er, jfr den overføringsverdien en gruppeeksamen har til praksis i den kliniske hverdagen. Imidlertid bør det, som anført ovenfor, testes ut og implementeres individuelle innretninger og vurderingspunkter.**

*3. Til slutt vil jeg anbefale at det innføres en ordning der evaluering av kurset blir en integrert del av programmet. For å videreutvikle kvaliteten på programmet er regelmessig evaluering av emnene noe av det viktigste.*

**Dette er et meget godt innspill som vi vil ta tak i allerede høsten 2024, herunder tilrettelegge for en tettere oppfølging mht studentenes opplevelse av studiekvaliteten underveis.**

*4. I tillegg til dette bør det gjerne også gjøres en vurdering på om anbefalt litteratur fra tidlig 2000-tallet bør erstattes med nyere litteratur.*

**Vi er helt enig i dette. Samtidig er det på noen tema ikke lett å finne dekkende litteratur, fortrinnsvis på norsk og som ikke har en klar teoretisk eller praktisk «slagside». Pensum blir forsøkt oppdatert med jevne mellomrom. En del mer oppdatert, og «snevrere», anbefalt lesning (utenfor pensum) blir også gjort tilgjengelig for studentene via Canvas.**

# INNSPILL TIL RAPPORTEN FRA TIDLIGERE STUDENTER

## **Kvinne, miljøterapeut i kommunal rus- og psykisk helsetjeneste; fullført programmet våren 2024:**

«Hansen viser til en tilbakemelding fra en student som hadde ønske om «en noe mer styrt gruppesammensetning» bl.a. for å sikre en mer tverrfaglig sammensatt gruppe. Dette syns jeg er et veldig godt poeng da en gruppe sammensatt av ulike profesjoner fra ulike deler av kommunen, psykisk helsevern, kriminalomsorgen og politi er en unik måte å få økt forståelse om andre sektorer. Jf sikringsplikten er ansvaret for personer med alvorlig psykiske lidelser og forhøyet voldsrisiko fordelt mellom kommune-, helse- og justissektoren. Erfaringsmessig kan tverretattlig samarbeid rundt disse personene være utfordrende, samtidig som det kan være nøkkelen for å både vurdere og håndtere voldsproblematikk på en god måte. Økt forståelse av hverandres mandat, ressursutfordringer, faglige forståelse og lovverk er derfor viktig. Samtaler og gruppearbeid med medstudenter fra andre sektorer er noe av det jeg syns var verdifullt med VIVO-utdanningen, både under studiet og i arbeidshverdagen etter endt studie.

Jeg vil samtidig benytte anledningen til å si at jeg har fått stort utbytte av VIVO-utdanningen i min arbeidshverdag. Både mtp hvordan jeg forstår, møter og følger opp brukerne, i faglige diskusjoner med kollegaer og hvordan vi bør «bygge opp» egen tjeneste. Kunnskap om voldsrisiko har også vært nyttig i møte med samarbeidsparter som bla. Politi, TSB og psykisk helsevern. Det at jeg gjennom studiet har fått økt forståelse og kunnskap om voldsforebygging påvirker nok også mine kolleger til å ha mer fokus på dette.

Helge Andreas Hoff formidlet fagstoffet på en engasjerende, folkelig og lett forståelig måte, ispedd en slant god humor.»

## **Mann, politibetjent 2 ved FEE- Psykiatrigruppen; fullført programmet våren 2024:**

«Under oppfølgingsplan og tiltak, tenker jeg det bør lages en quiz med multiple choice og et arbeidskrav. Ettersom at eksamen i seg selv ikke fokuserer spesielt på pensum (hvilket jeg tenker er bra!) setter man krav til at studenten lærer seg et minimum av relevant kunnskap fra pensum gjennom quiz og et arbeidskrav. Dette vil også sikre at det ikke vil være mulig å bare "cruise" gjennom studie ved å lene seg på de andre gruppemedlemmene. Min opplevelse er at det var svært store forskjeller i hvor mye hver enkelt bidro til løsning av oppgaver og eksamen, spesielt på skriftlig produksjon, formuleringer og forberedelser. Men igjen, ved å legge eksamen opp slik stilles det krav til indrejustis, arbeidsfordeling og forventningsavklaringer, noe man også møter i reel klinisk praksis.

Studentevalueringer av studiet bør også organiseres på annen måte, om det skal markedsføres annerledes eller enda bedre at det settes av en økt i siste time til evaluering av studiet vil sikre en større svarrate. Ser dette også allerede er skrevet og fremstår som at dette allerede er enighet rundt.

Tenker ellers at tilbakemeldingene som fremkommer av rapporten er gode og de skaper absolutt et godt grunnlag for videreutvikling av studiet.»

## OPPFØLGNINGSPLAN

| Forbedringsområder                                                                                 | Forbedringstiltak                                                                                                                                                           | Implementering/tidshorisont                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Individuelle vurderingspunkter underveis i studiet</b>                                          | Opprette tester i Canvas, inntil to pr. semester, delvis med multiple choice-oppgaver og andre individuelle innleveringer med vurderingsalternativene bestått/ikke bestått. | Først legge inn frivillige prøvetester; èn test H24 og to tester V25<br><br>Implementeres deretter som faste arbeidskrav, angitt i studieplanen, fra H25. |
| <b>Studentevaluering som integrert del av programmet</b>                                           | Gjennomføres i Canvas mellom 3. og 4. samling, eventuelt som del av 4. samling                                                                                              | Fra H24                                                                                                                                                   |
| <b>Fornye pensum</b>                                                                               | Oppdatere de eldste delene av pensum der det finnes god nok erstatningslitteratur. Ideelt sett bør denne være på norsk                                                      | Fra V25 og fra oppstart neste VIVO 1 H25                                                                                                                  |
| <b>Styrke studiebeskrivelsen, særlig mht hvilke ferdigheter som oppnås (jfr. sluttkompetansen)</b> | Oppdatere nettsiden på HiM samt revidere og forbedre de tilliggende studiebeskrivelsene i Studieplanen                                                                      | Fra V25 og fra oppstart neste VIVO 1 H25                                                                                                                  |

# APPENDIX

**Påmeldte og gjennomføring**

**Studentevalueringer**

**Pensum**

**Antall studenter  
påmeldt ViVo**

|         |              |     |
|---------|--------------|-----|
| ViVo I  | Vår<br>2019  | 111 |
| ViVo II | Høst<br>2019 | 102 |

|         |              |     |
|---------|--------------|-----|
| ViVo I  | Vår<br>2020  | 146 |
| ViVo II | Høst<br>2020 | 140 |

|         |             |     |
|---------|-------------|-----|
| ViVo I  | Vår<br>2021 | 137 |
| ViVo II | Vår<br>2022 | 135 |

|         |              |     |
|---------|--------------|-----|
| ViVo I  | Høst<br>2022 | 163 |
| ViVo II | Vår<br>2022  | 161 |

|         |              |     |
|---------|--------------|-----|
| ViVo I  | Høst<br>2023 | 232 |
| ViVo II | Vår<br>2024  |     |

**Antall studenter som fullførte begge moduler på VIVO fra disse kullene:**

2019: 93

2020: 129

2021: 120

2022: 154

## **Studentevalueringer**

Det har blitt sendt ut/delt ut evalueringsskjemaer til studentene ved avslutning av hvert semester.

Svært få har svart på disse.

Fra 2021/2022 ble evalueringsskjemaene kun sendt ut på mail (Covid), som senket svarraten ytterlige (ned mot 5 personer).

Det bør vurderes å evaluere kurset på annen måte, evt sikre at evalueringen skjer som en integrert del av undervisningen på siste samling.

Vedlegg: Fordeling av svar og innsendte tekstkommentarer på det vi har fått inn:

# VIVO I, EVALUERING

Videreutdanning i vurdering av voldsrisiko - ViVo I, våren 2019

1 - dårligst, 6 - best

**Det faglige innholdet lå nært opp til det jeg ønsket**

| Uenig |   |   |   |   |   | Enig |
|-------|---|---|---|---|---|------|
| 1     | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |      |

Snitt: **5,2**

Kommentar:

Risikovurderinger på individnivå er ett nytt område for meg. Har noe kompetanse/erfaring m/PRISM, dette studiet har medført at jeg har fått økt forståelse for også denne metoden ☺

- Lærerikt!

**Det teoretiske stoffet var**

| Irrelevant |   |   |   |   |   | Relevant |
|------------|---|---|---|---|---|----------|
| 1          | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |          |

Snitt: **5,3**

Kommentar

- Veldig mye teori på 1 samling
- Litt mye repetisjon de siste gangene?
- Den eldste boken til Stål B var lettere å forstå, særlig for en som kommer «utenfra helsesektor»
- Spennende og tørt

## Kursinnholdet er nyttig for meg i arbeidet mitt

Uenig 1 2 3 4 5 Enig

Snitt: **4,9**

### Kommentar:

- Jobb: Akutt psyk.mottaksenhet: Gjør aldri HCR-20 vurderinger, men screener alle for V-RISK + gjør kontinuerte v-risiker på mange. Nyttig i den forbindelse
- Ikke for meg, har mange pasienter som er langtidsliggende
- Jobber med sikkerhet og risiko. En kobling mellom mitt yrke og helse/psykiatri er aktuelt, dermed er det økt behov for fenomenforståelse - avkode språket

## Kurset har virket stimulerende til videre læring innen samme område

I liten grad 1 2 3 4 5 I høy grad 6

Snitt: **5,2**

### Kommentar:

Uenig 1 2 3 4 5 Enig 6

## Foredragsholderen formidlet holdninger og tok opp relevante etiske problemer

Snitt: **5,2**

Kommentar:

- Bra med mange eksempler fra eget arbeidssted

## Hvordan vurderer du foredragsholderen Helge Hoff`s presentasjon og formidling?

| Dårlig |   |   |   |   |   | Meget god |
|--------|---|---|---|---|---|-----------|
| 1      | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |           |

Snitt: **5,4**

Kommentar:

- Det fremkommer at han kan pensum
- Det var vel mye fokus på eksamen, kunne virke demotiverende
- Det kunne med fordel vært mindre fokus på hvor stresset vi er for eksamen og hvor lite motivert vi er på slutten av dagen, da dette oppleves demotiverende
- Kjempegod presentasjon og formidling i plenum ifm vurderingene. Noen utfordringer ifm tilbakemeldinger fra gruppene, stillhet feiltolkes som manglende interesse eller motivasjon? Handler kanskje mer om praktiske forhold knyttet til lokalet, mikrofonbruk, at gruppene ikke sitter samlet og ikke alle har det skriftlige materialet fremfor seg
- Flink til å formidle, men jeg savner svar på spørsmål fra salen. Jeg synes sjelden det blir svart på spørsmål, men at det skal man komme tilbake til
- Forenkler ord og begreper fra helse/psykiater til et mer folkelig språk. Det er bra!
- **Ha mindre fokus på deltagere**

- Syntes at publikum ble brukt i for stor grad. Det hadde vært nyttigere med foreleserens formulering. Synes det er ugreit at publikum blir presset til å si noe. Foreleser bør ha ett svar å presentere for oss
- TIPS: I stedet for å la folk selv velge å svare på spørsmål kan det være aktuelt å stille en spesifikk gruppe om hva de mener, da blir det kanskje enklere å få svar...
- Flink type, morsom

**Gjennomføringen av seminaret praktisk og administrativt var tilfredsstillende(lokal, mat, informasjon før/under delkurs etc)**

|       |   |   |   |   |   |      |
|-------|---|---|---|---|---|------|
| Uenig |   |   |   |   |   | Enig |
| 1     | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |      |

Snitt: :**5,0**

Kommentar

- Det ville blitt bedre flyt i dialog mellom salen og foreleser dersom det ikke var video oppkoplede, slik at mikrofon ikke hadde vært nødvendig
- Fortsatt usikker på om strukturen har vært klar nok? Vrient å visualisere hvordan eksamensbesvarelsen skal presenteres. Dessuten usikker på om jeg er komfortabel med diagnostiseringen i så stor grad som det legges opp til. Ser man etter galskap, så finner man den overalt.
- Ingen problemer på Gaustad, trøbbel med Canvas - vanskelig å få kontakt med Molde
- Program og PPP blir lagt ut veldig sent i Canvas

## Samlet svarte seminaret til mine forventninger

Uenig 1 2 3 4 5 Enig 6

Snitt: **5,1**

Kommentar:

- Har meldt meg på ViVo II, og har forhåpninger om at dette svarer også

## Fordelingen mellom undervisning i klasserom og gruppearbeid var passe

Uenig 1 2 3 4 5 Enig 6

Snitt: **5,2**

Kommentar:

- Mye teori i begynnelsen og bra med gruppearbeid mot eksamen
- Litt forvirrende at HCR-20 som andre skriver er mer manualbasert
- Fint med mest teori i starten og mye gruppearbeid etterpå
- Skulle ønske at gruppene var fordelt på forhånd
- Jeg kunne ønske meg en noe mer styrt gruppesammensetning for å sikre større utbytte av gruppearbeidet og sikre en tverrfaglig sammensatt gruppe
- Tung 1 samling, mye teori
- Veldig bra fordeling
- For mye teori, ble sliten i hodet

# VIVO I, EVALUERING

Videreutdanning i vurdering av voldsrisiko - ViVo II, Høsten 2019

Her svarte kun 10 studenter. De 10 svarte 5 eller 6 på alt annet enn det praktiske. Her var tilbakemeldingene i kommentarform følgende:

- Dårlig mat
- Dårlig luft
- Dyr parkering
- Mye trafikk (vet ikke om vedkommende mener i bygget under kurset, eller om det var kø til Gaustad sykehus J)
- Alt burde vært printet ut i forkant til alle studenter...altså ingen printing selv fra Canvas

# VIVO I, EVALUERING

Videreutdanning i vurdering av voldsrisiko - ViVo I, høst 2021

Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri for Helseregion SørØst

Merker du av 1 eller 2 på noen av spørsmålene er det fint om du føyer til noen stikkord om hvorfor du synes det var dårlig, eller hvordan vi kan gjøre det bedre.

Dette er en samlet evaluering for alle fire delseminarene. Hvis du har spesielle bemerkninger til ett eller flere av seminarene, så skriv det under kommentarer.

**Det faglige innholdet lå nært opp til det jeg ønsket**

|       |   |   |   |   |   |      |
|-------|---|---|---|---|---|------|
| Uenig |   |   |   |   |   | Enig |
| 1     | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |      |

Snitt: **5,7**

Kommentar:

**Det teoretiske stoffet var**

Irrelevant

1

2

3

4

5

Relevant

6

Snitt: **5,6**

Kommentar:

**Kursinnholdet er nyttig for meg i arbeidet mitt**

Uenig

1

2

3

4

5

Enig

Snitt: **5,4**

Kommentar:

**Kurset har virket stimulerende til videre læring innen samme område**

I liten grad

1

2

3

4

5

I høy grad

6

Snitt: **5,4**

Kommentar:

**Foredragsholderen formidlet holdninger og tok opp relevante etiske problemer**

Uenig 1 2 3 4 5 Enig 6

Snitt: **5,6**

Kommentar:

**Hvordan vurderer du foredragsholderen Helge Hoff`s presentasjon og formidling?**

Dårlig 1 2 3 4 5 Meget god 6

Snitt: **5,8**

Kommentar:

**Gjennomføringen av seminaret praktisk og administrativt var tilfredsstillende(lokal, mat, informasjon før/under delkurs etc)**

Uenig 1 2 3 4 5 Enig 6

Snitt: **5,3**

Kommentar:

**Samlet svarte seminaret til mine forventninger**

Uenig 1 2 3 4 5 Enig 6

Snitt: **5,5**

Kommentar:

**Fordelingen mellom undervisning i klasserom og gruppearbeid var passe**

Uenig

1

2

3

4

5

Enig

6

Snitt: **5,5**

Kommentar:

**Har du andre kommentarer eller innspill?**

Helges formidling: Helge er presis, engasjert, kunnskaprik og "eier " stoffet

Praktisk gjennomføring av kurset: Bra jobba under rådende omstendigheter

Det gledes til ViVo II - vil gjøre forventningen komplett

Litt lange gruppearbeider, men forstår nytteverdien

Informasjon: karakter 6

Praktisk: litt mye tavleundervisning innledningsvis

Mat: 3

Gleder meg til ViVo II !

Positivt at det var fokus på å lære en klinisk ferdighet, dette kommer jeg til å bruke i den kliniske hverdagen

Veldig bra og relevant!

Veldig bra samlinger med faglig osv, men alt for kort for alt som trenger å lære/bruke i feltet



# ViVo-1 Voldsrisikovurdering

Høst 2023

**Course Code:** UE\_211\_VIVO-1\_1\_2023\_HØST\_1 **Course Name:** VIVO-1 -

Voldsrisikovurdering (HØST 2023) **Course Year:** 2023

**34 referanser i 3 seksjoner**

[Til pensumlisten](#)

---

## Bøker

[Til seksjonen](#)

---

[Aggresjonens psykologi : en analyse av psykologiske aggresjonsteorier](#)

**Forfatter:** Bjørkly, Stål **Type:** Bok **ISBN:** 8251840139 **Utgiver:** Universitetsforl **Utgivelsessted:** Oslo

**Utgivelsesår:** cop. 2001 **Sider:** 142 s. **Noter:** Undertittel på omslaget: Psykologiske perspektiver på aggresjon;

Opplagshistorikk: 3. oppl. 2018 **Tilgjengelig fra:** Høgskolen i Molde, Biblioteket HiMolde 155.232 B; Høgskolen i

Molde, Biblioteket HiMolde pensum VUHS 155.232 B; Høgskolesenteret i Kristiansund, Biblioteket KrSund

155.232 B

[Til referansen](#)

---

[HCR-20 V 3 : voldsrisikovurdering : brukermanual](#)

**Forfatter:** Hart, Stephen D. **Bidragster/medforfatter:** Webster, Christopher D.; Belfrage, Henrik **Type:** Bok

**Utgiver:** Simon Fraser University Mental Health Law and Policy Institute **Utgivelsessted:** [Burnaby]

**Utgivelsesår:** cop. 2013 **Sider:** XIV, 130 s. **Utgave:** Versjon 3 **Noter:** Spiralrygg **Tilgjengelig fra:** Høgskolen i

Molde, Biblioteket HiMolde 616.858 2 H; Høgskolen i Molde, Biblioteket HiMolde pensum VUHS 616.858 2 H

[Til referansen](#)

---

## Artikler

[Til seksjonen](#)

---

[The General Aggression Model](#)

[Current opinion in psychology](#)

**Forfatter:** Allen, Johnie J ; Anderson, Craig A ; Bushman, Brad J **Type:** Artikkel **ISSN:** 2352250X **Utgiver:** Elsevier Ltd **Utgivelsesår:** 2018 **Totalt antall sider:** 75-80 **Sider:** 75-80 **Årgang/Volum:** 19 **DOI:** 10.1016/j.copsyc.2017.03.034

[Til referansen](#)

---

The Safe pilot study: A prospective naturalistic study with repeated measures design to test the psychosis - violence link in and after discharge from forensic facilities  
Psychiatry research

**Forfatter:** Bjørkly, Stål ; Laake, Petter ; Roaldset, John Olav ; Douglas, Kevin S **Type:** Artikkel **ISSN:** 01651781 **Utgiver:** Elsevier B.V **Utgivelsessted:** Ireland **Utgivelsesår:** 2021 **Totalt antall sider:** 113793-113793 **Sider:** 113793-113793 **Årgang/Volum:** 298 **DOI:** 10.1016/j.psychres.2021.113793

[Til referansen](#)

---

Clinical risk factors of acute severe or fatal violence among forensic mental health patients  
Psychiatry research

**Forfatter:** Chan, Billy ; Shehtman, Maria **Type:** Artikkel **ISSN:** 01651781 **Utgiver:** Elsevier B.V **Utgivelsessted:** Ireland **Utgivelsesår:** 2019 **Totalt antall sider:** 20-26 **Sider:** 20-26 **Årgang/Volum:** 275 **DOI:** 10.1016/j.psychres.2019.03.005

[Til referansen](#)

---

Cannabis use and violence in patients with severe mental illnesses: A meta-analytical investigation  
Psychiatry Research

**Forfatter:** Dellazizzo, Laura ; Potvin, Stéphane ; Beaudoin, Mélissa ; Luigi, Mimosa ; Dou, Bo Yi ; Giguère, Charles-Édouard ; Dumais, Alexandre **Type:** Artikkel **ISSN:** 01651781 **Utgiver:** Elsevier B.V **Utgivelsessted:** Ireland **Utgivelsesår:** 2019 **Totalt antall sider:** 42-48 **Sider:** 42-48 **Årgang/Volum:** 274 **DOI:** 10.1016/j.psychres.2019.02.010

[Til referansen](#)

---

Alcohol, drugs, and violence: a meta-meta-analysis  
Psychology of Violence

**Forfatter:** Duke, Aaron A.; Smith, Kathryn M. Z.; Oberleitner, Lindsay M. S.; Westphal, Alexander; McKee, Sherry

**A. Type:** Artikkel **Utgivelsesår:** 2018 **Sider:** 238-249 **Årgang/Volum:** 8 **Hefte:** 2 **DOI:** 10.1037/vio0000106

[Lenke \(bibsystexts-um.alma.exlibrisgroup.com\)](https://bibsystexts-um.alma.exlibrisgroup.com)

[Til referansen](#)

---

Risk factors for interpersonal violence: an umbrella review of meta-analyses

British Journal of Psychiatry

**Forfatter:** Fazel, Seena ; Smith, E. Naomi ; Chang, Zheng ; Geddes, John Richard **Type:** Artikkel **ISSN:**

00071250 **Utgiver:** Cambridge University Press **Utgivelsessted:** Cambridge, UK **Utgivelsesår:** 2018 **Totalt**

**antall sider:** 609-614 **Sider:** 609-614 **Årgang/Volum:** 213 **Hefte:** 4 **DOI:** 10.1192/bjp.2018.145

[Til referansen](#)

---

The I3 Model: a metatheoretical framework for understanding aggression

Current opinion in psychology

**Forfatter:** Finkel, Eli J ; Hall, Andrew N **Type:** Artikkel **ISSN:** 2352250X **Utgiver:** Elsevier Ltd **Utgivelsesår:** 2018

**Totalt antall sider:** 125-130 **Sider:** 125-130 **Årgang/Volum:** 19 **DOI:** 10.1016/j.copsyc.2017.03.013

[Til referansen](#)

---

Voldsriskoutredning ved alvorlig psykisk lidelse. Nasjonale faglige råd

**Forfatter:** Helsedirektoratet **Type:** Statlig dokument **Utgivelsesår:** 2018 **Sider:** 37

[Til referansen](#)

---

Personality disorders and violence: what is the link?

Borderline personality disorder and emotion dysregulation

**Forfatter:** Howard, Richard **Type:** Artikkel **ISSN:** 20516673 **Utgiver:** BioMed Central Ltd **Utgivelsessted:**

England **Utgivelsesår:** 2015 **Totalt antall sider:** 12-12 **Sider:** 1-12 **Årgang/Volum:** 2 **Hefte:** 1 **DOI:**

10.1186/s40479-015-0033-x

[Til referansen](#)

---

Physical violence by men and psychosis in a mental health setting: associations with  
symptom profile, treatment engagement, and psychosocial stressors

The journal of forensic psychiatry & psychology

**Forfatter:** Joubert, David ; Zaumseil, Blake **Type:** Artikkel **ISSN:** 14789949 **Utgiver:** Routledge **Utgivelsessted:** Abingdon **Utgivelsesår:** 2020 **Totalt antall sider:** 759-778 **Sider:** 759-778 **Årgang/Volum:** 31 **Hefte:** 5 **DOI:** 10.1080/14789949.2020.1792963

[Til referansen](#)

---

[Rates of Victimization of Violence Committed by Relatives With Psychiatric Disorders](#)

[Journal of interpersonal violence](#)

**Forfatter:** Labrum, Travis ; Solomon, Phyllis L. **Type:** Artikkel **ISSN:** 08862605 **Utgiver:** SAGE Publications **Utgivelsessted:** Los Angeles, CA **Utgivelsesår:** 2017 **Totalt antall sider:** 2955-2974 **Sider:** 2955-2974 **Årgang/Volum:** 32 **Hefte:** 19 **DOI:** 10.1177/0886260515596335

[Til referansen](#)

---

[Causes and cures II: The biology of violence](#)

[Aggression and violent behavior](#)

**Forfatter:** Lee, Bandy X **Type:** Artikkel **ISSN:** 13591789 **Utgiver:** Elsevier Ltd **Utgivelsessted:** Tarrytown **Utgivelsesår:** 2015 **Totalt antall sider:** 204-209 **Sider:** 204-209 **Årgang/Volum:** 25 **DOI:** 10.1016/j.avb.2015.10.002

[Til referansen](#)

---

[Causes and cures V: The sociology and anthropology of violence](#)

[Aggression and violent behavior](#)

**Forfatter:** Lee, Bandy X **Type:** Artikkel **ISSN:** 13591789 **Utgiver:** Elsevier Ltd **Utgivelsessted:** Tarrytown **Utgivelsesår:** 2016 **Totalt antall sider:** 158-163 **Sider:** 158-163 **Årgang/Volum:** 27 **DOI:** 10.1016/j.avb.2016.03.001

[Til referansen](#)

---

[Anabolic androgenic steroids and violent offending: confounding by polysubstance abuse among 10 365 general population men](#)

[Addiction](#)

**Forfatter:** Lundholm, Lena ; Frisell, Thomas ; Lichtenstein, Paul ; Långström, Niklas **Type:** Artikkel **ISSN:**

09652140 **Utgiver:** Blackwell Publishing Ltd **Utgivelsessted:** England **Utgivelsesår:** 2015 **Totalt antall sider:**

100-108 **Sider:** 100-108 **Årgang/Volum:** 110 **Hefte:** 1 **DOI:** 10.1111/add.12715 **Noter:** Supporting info item

[Til referansen](#)

---

Review Article: Anabolic-Androgenic Steroids, Violence, and Crime: Two Cases and

Literature Review

The American Journal on Addictions

**Forfatter:** Pope Jr, HG; Kanamaya, G; Hudson, GI; Kaufman MJ **Type:** Artikkel **Utgivelsesår:** 2021 **Sider:**

423-432 **Årgang/Volum:** 30 **Hefte:** 5 **DOI:** 10.1111/ajad.13157

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

Angry affect and violence in the context of a psychotic illness: A systematic review and

meta-analysis of the literature

Schizophrenia research

**Forfatter:** Reagu, Shuja ; Jones, Roland ; Kumari, Veena ; Taylor, Pamela J **Type:** Artikkel **ISSN:** 09209964

**Utgiver:** Elsevier B.V **Utgivelsessted:** Amsterdam **Utgivelsesår:** 2013 **Totalt antall sider:** 46-52 **Sider:** 46-52

**Årgang/Volum:** 146 **Hefte:** 1 **DOI:** 10.1016/j.schres.2013.01.024

[Til referansen](#)

---

Acting on delusions: the role of negative affect in the pathway towards serious violence

The journal of forensic psychiatry & psychology

**Forfatter:** Ullrich, Simone ; Keers, Robert ; Shaw, Jenny ; Doyle, Michael ; Coid, Jeremy W. **Type:** Artikkel **ISSN:**

14789949 **Utgiver:** Routledge **Utgivelsesår:** 2018 **Totalt antall sider:** 691-704 **Sider:** 691-704 **Årgang/Volum:**

29 **Hefte:** 5 **DOI:** 10.1080/14789949.2018.1434227

[Til referansen](#)

---

Situational variables related to aggression in institutional settings

Aggression and violent behavior

**Forfatter:** Welsh, Elena ; Bader, Shannon ; Evans, Sean E **Type:** Artikkel **ISSN:** 13591789 **Utgiver:** Elsevier Ltd

**Utgivelsessted:** Kidlington **Utgivelsesår:** 2013 **Totalt antall sider:** 792-796 **Sider:** 792-796 **Årgang/Volum:** 18

**Hefte:** 6 **DOI:** 10.1016/j.avb.2013.10.003

[Til referansen](#)

---

Violence as Situational Action

International journal of conflict and violence

**Forfatter:** Wikstrom, Per-Olof H ; Treiber, Kyle H **Type:** Artikkel **ISSN:** 18641385 **Utgiver:** University of Bielefeld

**Utgivelsesår:** 2009 **Totalt antall sider:** 75-96 **Sider:** 75-96 **Årgang/Volum:** 3 **Hefte:** 1

[Til referansen](#)

---

## Bokkapitler

Alle kapitlene er fra e-bøker. Husk å bruke VPN dersom du sitter off-campus.

<https://www.himolde.no/tjenester/it/nett/vpn.html>

[Til seksjonen](#)

---

The Wiley handbook of violence and aggression

**Forfatter:** Johnie J. Allen Craig A Anderson **Type:** Artikkel **Utgiver:** John Wiley & Sons, Inc. **Utgivelsessted:** Chichester, West Sussex, UK **Utgivelsesår:** 2017 **Sider:** 1-14 **DOI:** 10.1002/9781119057574.whbva001 **Noter:**

Includes bibliographical references and index

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

User's Perceptions and Views on Violence and Coercion in Mental Health

**Bidragster/medforfatter:** Dirk Richter (editor./redaktør/) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfatter:** Abderhalden, Christoph; Hahn, Sabine; Bonner, Yvonne; Galeazzi, Gian Maria **Boktittel:** Violence in Mental Health Settings

[electronic resource] : Causes, Consequences, Management **Kapittelnummer:** 4 **ISBN:** 9786611114312

**Utgiver:** Springer **Utgivelsessted:** New York, NY **Utgivelsesår:** 2006 **Totalt antall sider:** 1 online resource (360 p.) **Sider:** 69-92 **Utgave:** 1st ed. 2006.

[Til referansen](#)

---

### [The Importance of Understanding Anger in the Clinical Assessment of Violence](#)

**Bidragster/medforfatter:** J. S. Wormith (editor.) **Type:** Bokkapittel **Kapitelforfatter:** Day, Andrew; Fernandez, Ephrem **Boktittel:** The Wiley handbook of what works in violence risk management : theory, research and practice **Kapittelnummer:** 12 **ISBN:** 1-119-31588-3 **OCLC-nummer:** (CKB)4330000000010208; (MiAaPQ)EBC5992885; (PPN)253942195 **Utgiver:** Wiley-Blackwell **Utgivelsessted:** Hoboken, New Jersey : **Utgivelsesår:** 2020. **Totalt antall sider:** 1 online resource (610 pages). **Sider:** 253-264

[Til referansen](#)

---

### [The Use of Measures of Psychopathy in Violence Risk Assessment](#)

**Bidragster/medforfatter:** Randy K. Otto (editor.) **Type:** Bokkapittel **Kapitelforfatter:** DeMatteo, David; Haney-Caron; Mowle, Elyse; Edens, John F. **Boktittel:** Handbook of violence risk assessment **Kapittelnummer:** 2 **ISBN:** 1-315-51836-8; 1-315-51837-6; 1-315-51835-X **Utgiver:** Routledge Taylor & Francis Group **Utgivelsessted:** New York ; London **Utgivelsesår:** 2021. **Totalt antall sider:** 1 online resource (xix, 473 pages) : **Sider:** 28-51 **Utgave:** Second edition. **Noter:** Includes bibliographical references and index.

[Til referansen](#)

---

### [The Science of and Practice with the HCR-20 V3 \(Historical-Clinical-Risk Management-20, Version 3\)](#)

**Bidragster/medforfatter:** Randy K. Otto (editor.) **Type:** Bokkapittel **Kapitelforfatter:** Douglas, Kevin S.; Shaffer, Catherine S. **Boktittel:** Handbook of violence risk assessment **Kapittelnummer:** 12 **ISBN:** 1-315-51836-8; 1-315-51837-6; 1-315-51835-X **Utgiver:** Routledge Taylor & Francis Group **Utgivelsessted:** New York ; London **Utgivelsesår:** 2021. **Totalt antall sider:** 1 online resource (xix, 473 pages) : **Sider:** 253-293 **Utgave:** Second edition. **Noter:** Includes bibliographical references and index.

[Til referansen](#)

---

### [Approaches to Violence Risk Assessment](#)

**Bidragster/medforfatter:** Randy K. Otto (editor.) **Type:** Bokkapittel **Kapitelforfatter:** Heilbrun, Kirk; Yasuhara, Kento; Shah, Sanjay; Locklair, Benjamin **Boktittel:** Handbook of violence risk assessment **Kapittelnummer:** 1 **ISBN:** 1-315-51836-8; 1-315-51837-6; 1-315-51835-X **Utgiver:** Routledge Taylor & Francis Group **Utgivelsessted:** New York ; London **Utgivelsesår:** 2021. **Totalt antall sider:** 1 online resource (xix, 473 pages) : **Sider:** 3-27 **Utgave:** Second edition. **Noter:** Includes bibliographical references and index.

[Til referansen](#)

---

Antisocial and Aggressive Behaviour Amongst Persons with Schizophrenia: Evidence and  
Prepositions for Prevention

**Bidragster/medforfatter:** J. S. Wormith (editor.) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfatter:** Hodgins, Sheilagh  
**Boktittel:** The Wiley handbook of what works in violence risk management : theory, research and practice  
**Kapittelnummer:** 21 **ISBN:** 1-119-31597-2; 1-119-31588-3; 1-119-31593-X **OCLC-nummer:**  
(CKB)4330000000010208; (MiAaPQ)EBC5992885; (PPN)253942195 **Utgiver:** Wiley-Blackwell **Utgivelsessted:**  
Hoboken, New Jersey : **Utgivelsesår:** 2020. **Totalt antall sider:** 1 online resource (610 pages). **Sider:** 419-436

[Til referansen](#)

---

What Do We Know About Violent Offending Behaviour?

**Bidragster/medforfatter:** J. S. Wormith (editor.) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfatter:** Kroner, Daryl G.; Butler,  
Gunnar C. **Boktittel:** The Wiley handbook of what works in violence risk management : theory, research and  
practice **Kapittelnummer:** 2 **ISBN:** 1-119-31597-2; 1-119-31588-3; 1-119-31593-X **OCLC-nummer:**  
(CKB)4330000000010208; (MiAaPQ)EBC5992885; (PPN)253942195 **Utgiver:** Wiley-Blackwell **Utgivelsessted:**  
Hoboken, New Jersey : **Utgivelsesår:** 2020. **Totalt antall sider:** 1 online resource (610 pages). **Sider:** 33-52

[Til referansen](#)

---

Assessing Aggression of Psychiatric Patients: Methods, of Measurement and Its  
Prevalence

**Bidragster/medforfatter:** Dirk Richter (editor./redaktør/) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfatter:** Nijman, Henk;  
Bjørkly, Stål; Palmstierna, Tom; Almvik, Roger **Boktittel:** Violence in Mental Health Settings [electronic resource]  
: Causes, Consequences, Management **Kapittelnummer:** 1 **ISBN:** 9786611114312 **Utgiver:** Springer  
**Utgivelsessted:** New York, NY **Utgivelsesår:** 2006 **Totalt antall sider:** 1 online resource (360 p.) **Sider:** 11-23  
**Utgave:** 1st ed. 2006.

[Til referansen](#)

---

From Predicting Dangerousness to Assessing and Managing Risk for Violence

**Bidragster/medforfatter:** J. S. Wormith (editor.) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfatter:** Ogloff, James R.P.;  
Davis, Michael R. **Boktittel:** The Wiley handbook of what works in violence risk management : theory, research  
and practice **Kapittelnummer:** 4 **ISBN:** 1-119-31597-2; 1-119-31588-3; 1-119-31593-X **OCLC-nummer:**

(CKB)4330000000010208; (MiAaPQ)EBC5992885; (PPN)253942195 **Utgiver:** Wiley-Blackwell **Utgivelsessted:**

Hoboken, New Jersey : **Utgivelsesår:** 2020. **Totalt antall sider:** 1 online resource (610 pages). **Sider:** 81-98

[Til referansen](#)

---

#### [The Structured Assessment of Protective Factors for Violence Risk \(SAPROF\)](#)

**Bidragster/medforfatter:** Randy K. Otto (editor.) **Type:** Bokkapittel **Kapitelforfatter:** Robbé, Michiel de Vries; de Vogel, Vivienne; Veldhuizen, Agnes **Boktittel:** Handbook of violence risk assessment **Kapittelnummer:** 17

**ISBN:** 1-315-51836-8; 1-315-51837-6; 1-315-51835-X **Utgiver:** Routledge Taylor & Francis Group

**Utgivelsessted:** New York ; London **Utgivelsesår:** 2021. **Totalt antall sider:** 1 online resource (xix, 473 pages) :

**Sider:** 410-437 **Utgave:** Second edition. **Noter:** Includes bibliographical references and index.

[Til referansen](#)

---

#### [From the Individual to the Interpersonal: Environment and Interaction in the Escalation of](#)

#### [Violence in Mental Health Settings](#)

**Bidragster/medforfatter:** Dirk Richter (editor./redaktør/) **Type:** Bokkapittel **Kapitelforfatter:** Whittington, Richard; Richter, Dirk **Boktittel:** Violence in Mental Health Settings [electronic resource] : Causes,

Consequences, Management **Kapittelnummer:** 3 **ISBN:** 9786611114312 **Utgiver:** Springer **Utgivelsessted:**

New York, NY **Utgivelsesår:** 2006 **Totalt antall sider:** 1 online resource (360 p.) **Sider:** 47-68 **Utgave:** 1st ed.

2006.

[Til referansen](#)

---

#### [An Overview of Violent Behaviour from Aggression to Homicide](#)

**Bidragster/medforfatter:** J. S. Wormith (editor.) **Type:** Bokkapittel **Kapitelforfatter:** Wormith, J. Stephen; Craig, Leam A.; Hogue, Todd E. **Boktittel:** The Wiley handbook of what works in violence risk management :

theory, research and practice **Kapittelnummer:** 1 **ISBN:** 1-119-31597-2; 1-119-31588-3; 1-119-31593-X

**Utgiver:** Wiley-Blackwell **Utgivelsessted:** Hoboken, New Jersey **Utgivelsesår:** 2020. **Totalt antall sider:** 1 online resource (610 pages). **Sider:** 3-32

[Til referansen](#)

---

# ViVo 2 - Voldsriskohåndtering

Course Code: UE\_211\_VIVO-2\_1\_2022\_HØST\_1 Course Name: ViVo-2 -

Voldsriskohåndtering (2022-H) Course Year: 2022

22 referansar i 3 seksjoner

[Til pensumlista](#)

---

## Bøker

[Til seksjonen](#)

---

[Social skills training for schizophrenia : a step-by-step guide](#)

**Forfatter:** Bellack, Alan S. et al. **Type:** Bok **ISBN:** 157230846X **Utgjevar:** Guilford Press **Utgivingsstad:** New York **Dato for utgjevnad:** 2004 **Sider:** xi, 337 **Utgåve:** 2nd ed.

[Til referansen](#)

---

[Integrert behandling : av rusproblemer og psykiske lidelser](#)

**Forfatter:** Mueser, Kim T. ; Noordsy, Douglas L.; Drake, Robert E.; Fox, Lindy **Type:** Bok **ISBN:** 9788215007861  
**Utgjevar:** Universitetsforl **Utgivingsstad:** Oslo **Dato for utgjevnad:** 2006 **Sider:** 342 s. **Tilgjengeleg frå:**  
Høgskolen i Molde, Biblioteket HiMolde pensum VUHS 616.86 I

[Til referansen](#)

---

## Artikler

[Til seksjonen](#)

---

[Homicide by men diagnosed with schizophrenia: national case-control study](#)

[BJPsych Open](#)

**Forfatter:** Baird, Alison ; Webb, Roger T ; Hunt, Isabelle M ; Appleby, Louis ; Shaw, Jenny **Type:** Artikkel **ISSN:** 20564724 **Utgjevar:** Cambridge University Press **Utgivingsstad:** Cambridge, UK **Dato for utgjevnad:** 2020  
**Totalt tal sider:** e143-e143 **Sider:** e143-e143 **Årgang/Volum:** 6 **Hefte:** 6 **DOI:** 10.1192/bjo.2020.129

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

Implementing an ecological approach to violence reduction at a forensic psychiatric

hospital: approaches and lessons learned

CNS Spectrums

**Forfatter:** Barder, Shannon; Evans, Shaun **Type:** Artikkel **Dato for utgjevnad:** 2015 **Sider:** 177-181

**Årgang/Volum:** 20 **Hefte:** 3 **DOI:** 10.1017/S1092852915000176

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

A randomised controlled trial of mentalization-based treatment versus structured clinical

management for patients with comorbid borderline personality disorder and antisocial

personality disorder

BMC Psychiatry

**Forfatter:** Bateman, Anthony ; O'Connell, Jennifer ; Lorenzini, Nicolas ; Gardner, Tessa ; Fonagy, Peter **Type:**

Artikkel **ISSN:** 1471244X **Utgjevar:** BioMed Central Ltd **Utgivingsstad:** England **Dato for utgjevnad:** 2016

**Totalt tal sider:** 304-304 **Sider:** 304-304 **Årgang/Volum:** 16 **Hefte:** 1 **DOI:** 10.1186/s12888-016-1000-9

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

Schema therapy for violent PD offenders: a randomized clinical trial

Psychological Medicine

**Forfatter:** Bernstein, DP et al. **Type:** Artikkel **Dato for utgjevnad:** 2021 **Sider:** 1-15 **DOI:**

10.1017/S0033291721001161

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

Risk Management in Transitions Between Forensic Institutions and the Community: A

Literature Review and an Introduction to a Milieu Treatment Approach

International journal of forensic mental health

**Forfatter:** Bjørkly, Stål **Type:** Artikkel **ISSN:** 14999013 **Utgjevar:** Taylor & Francis Group **Dato for utgjevnad:**

2004 **Totalt tal sider:** 67-75 **Sider:** 67-75 **Årgang/Volum:** 3 **Hefte:** 1 **DOI:** 10.1080/14999013.2004.10471197

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

[Risk-Need-Responsivity Model for Offender Assessment and Rehabilitation.](#)

**Forfatter:** Bonta, J.; Andrews DA. **Type:** Dokument **Utgjevar:** Public Safety Canada **Dato for utgjevnad:** 2007

[Lenke \(publicsafety.gc.ca\)](#)

[Til referansen](#)

---

[Four promising psychological interventions for reducing reactive aggression](#)

[Current Opinion in Behavioral Sciences](#)

**Forfatter:** Denson, Thomas F **Type:** Artikkel **ISSN:** 23521546 **Utgjevar:** Elsevier Ltd **Dato for utgjevnad:** 2015

**Totalt tal sider:** 136-141 **Sider:** 136-141 **Årgang/Volum:** 3 **DOI:** 10.1016/j.cobeha.2015.04.003

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

[What Works for Forensic Psychiatric Patients: From Treatment Evaluations to Short and](#)

[Long-Term Outcomes](#)

[Frontiers in psychiatry](#)

**Forfatter:** Howner, Katarina Katarina ; Hofvander, Björn Björn ; Tapp, James James **Type:** Artikkel **ISSN:**

16640640 **Utgjevar:** Frontiers Media S.A **Dato for utgjevnad:** 2020 **Totalt tal sider:** 615473-615473 **Sider:**

615473-615473 **Årgang/Volum:** 11 **DOI:** 10.3389/fpsy.2020.615473 **Noter:** Edited and reviewed by: Thomas

Nilsson, University of Gothenburg, Sweden

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

[Early Recognition Method – Amplifying relapse management in community mental health](#)

[care; a comprehensive study of the effects on relapse and readmission](#)

[Archives of psychiatric nursing](#)

**Forfatter:** Johansen, Kirsten Kjær ; Hounsgaard, Lise ; Hansen, Jens Peter ; Fluttert, Frans A.J **Type:** Artikkel

**ISSN:** 08839417 **Utgjevar:** Elsevier Inc **Utgivingsstad:** United States **Dato for utgjevnad:** 2021-12 **Totalt tal**

**sider:** 587-594 **Sider:** 587-594 **Årgang/Volum:** 35 **Hefte:** 6 **DOI:** 10.1016/j.apnu.2021.08.004

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

Working with personality disordered women in secure care: the challenge of gender-based service delivery

The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology

**Forfatter:** Logan, Caroline ; Taylor, Jayne L. **Type:** Artikkel **ISSN:** 14789949 **Utgjevar:** Routledge **Dato for utgjevnad:** 2017 **Totalt tal sider:** 242-256 **Sider:** 242-256 **Årgang/Volum:** 28 **Hefte:** 2 **DOI:** 10.1080/14789949.2017.1301531

[Lenke \(bibsystext.almalibrary.com\)](https://bibsystext.almalibrary.com/10.1080/14789949.2017.1301531)

[Til referansen](#)

---

Schizophrenia and violence: from correlations to preventive strategies.

Advances in Psychiatric Treatment

**Forfatter:** Mullen, Paul E. **Type:** Artikkel **Dato for utgjevnad:** 2006 **Sider:** 239-248 **Årgang/Volum:** 12 **Hefte:** 4

[Lenke \(bibsystext.almalibrary.com\)](https://bibsystext.almalibrary.com/10.1080/10439862.2006.10555555)

[Til referansen](#)

---

Reducing violence in forensic care - how does it resemble the domains of a recovery-oriented care?

Journal of mental health (Abingdon, England)

**Forfatter:** Olsson, Helen ; Schön, Ulla-Karin **Type:** Artikkel **ISSN:** 09638237 **Utgjevar:** Routledge

**Utgivingsstad:** England **Dato for utgjevnad:** 2016 **Totalt tal sider:** 506-511 **Sider:** 506-511 **Årgang/Volum:** 25 **Hefte:** 6 **DOI:** 10.3109/09638237.2016.1139075

[Lenke \(bibsystext.almalibrary.com\)](https://bibsystext.almalibrary.com/10.3109/09638237.2016.1139075)

[Til referansen](#)

---

Personal recovery and its challenges in forensic mental health: systematic review and thematic synthesis of the qualitative literature

BJPsych open

**Forfatter:** Senneseth, Mette ; Pollak, Charlotte ; Urheim, Ragnar ; Logan, Caroline ; Palmstierna, Tom **Type:**

Artikkel **ISSN:** 20564724 **Utgjevar:** Cambridge University Press **Utgivingsstad:** Cambridge, UK **Dato for utgjevnad:** 2022 **Totalt tal sider:** e17-e17 **Sider:** e17-e17 **Årgang/Volum:** 8 **Hefte:** 1 **DOI:**

10.1192/bjo.2021.1068

[Lenke \(bibsystext.almalibrary.com\)](https://bibsystext.almalibrary.com/10.1192/bjo.2021.1068)

[Til referansen](#)

---

## Bokkapitler

[Til seksjonen](#)

---

## [Ward Culture and Atmosphere](#)

**Bidragstytar/medforfattar:** Dirk Richter (editor./redaktør/) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfattar:** Duxbury, Joy A.; Björkdahl, Anna; Johnson, Sheena **Boktittel:** Violence in Mental Health Settings [electronic resource] : Causes, Consequences, Management **Kapittelnummer:** 14 **ISBN:** 9786611114312 **Utgjevar:** Springer **Utgivingsstad:** New York, NY **Dato for utgjevnad:** 2006 **Totalt tal sider:** 1 online resource (360 p.) **Sider:** 273-291 **Utgåve:** 1st ed. 2006.

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

## [Risk formulation: The new frontier in risk assessment and management](#)

**Bidragstytar/medforfattar:** D. Richard Laws (editor./redaktør/) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfattar:** Logan, C. **Boktittel:** Treatment of Sex Offenders : Strengths and Weaknesses in Assessment and Intervention **ISBN:** 3319258680 **Utgjevar:** Springer International Publishing : Imprint: Springer **Utgivingsstad:** Cham **Dato for utgjevnad:** 2016 **Sider:** 83-105 **Redaktør:** D. R. Laws & W. O'Donohue **Utgåve:** 2016. **Taggar:** Bolk-kompendium **Noter:** Includes bibliographical references at the end of each chapters and index.

[Til referansen](#)

---

## [Managing Violent Offenders with a Personality Disorder](#)

**Bidragstytar/medforfattar:** J. S. Wormith (editor.) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfattar:** Logan, Caroline **Boktittel:** The Wiley handbook of what works in violence risk management : theory, research and practice **Kapittelnummer:** 20 **ISBN:** 1-119-31597-2; 1-119-31588-3; 1-119-31593-X **OCLC-nummer:** (CKB)4330000000010208; (MiAaPQ)EBC5992885; (PPN)253942195 **Utgjevar:** Wiley-Blackwell **Utgivingsstad:** Hoboken, New Jersey : **Dato for utgjevnad:** 2020. **Totalt tal sider:** 1 online resource (610 pages). **Sider:** 199-418

[Lenke \(bibsyst-um.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Til referansen](#)

---

## [Anger Treatment with Violent Offenders](#)

**Bidragstytar/medforfattar:** J. S. Wormith (editor.) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfattar:** Novaco, Raymond **Boktittel:** The Wiley handbook of what works in violence risk management : theory, research and practice

**Kapittelnummer:** 19 **ISBN:** 1-119-31597-2; 1-119-31588-3; 1-119-31593-X **OCLC-nummer:**

(CKB)4330000000010208; (MiAaPQ)EBC5992885; (PPN)253942195 **Utgjevar:** Wiley-Blackwell **Utgivingsstad:** Hoboken, New Jersey : **Dato for utgjevnad:** 2020. **Totalt tal sider:** 1 online resource (610 pages). **Sider:** 385-398

[Lenke \(bibsystexts.uma.ac.uk/exlibrisgroup.com\)](https://bibsystexts.uma.ac.uk/exlibrisgroup.com)

[Til referansen](#)

---

#### Nonphysical Conflict Management and Deescalation

**Bidragstytar/medforfattar:** Dirk Richter (editor./redaktør/) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfattar:** Richter, Dirk

**Boktittel:** Violence in Mental Health Settings [electronic resource] : Causes, Consequences, Management

**Kapittelnummer:** 7 **ISBN:** 9786611114312 **Utgjevar:** Springer **Utgivingsstad:** New York, NY **Dato for utgjevnad:** 2006 **Totalt tal sider:** 1 online resource (360 p.) **Sider:** 125-144 **Utgåve:** 1st ed. 2006.

[Lenke \(bibsystexts.uma.ac.uk/exlibrisgroup.com\)](https://bibsystexts.uma.ac.uk/exlibrisgroup.com)

[Til referansen](#)

---

#### The Effects of Aggression Management Training for Mental Health Care and Disability

##### Care Staff: A Systematic Review

**Bidragstytar/medforfattar:** Dirk Richter (editor./redaktør/) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfattar:** Richter, Dirk;

Needham, Ian; Kunz, Stefan **Boktittel:** Violence in Mental Health Settings [electronic resource] : Causes,

Consequences, Management **Kapittelnummer:** 11 **ISBN:** 9786611114312 **Utgjevar:** Springer **Utgivingsstad:**

New York, NY **Dato for utgjevnad:** 2006 **Totalt tal sider:** 1 online resource (360 p.) **Sider:** 211-227 **Utgåve:** 1st ed. 2006.

[Lenke \(bibsystexts.uma.ac.uk/exlibrisgroup.com\)](https://bibsystexts.uma.ac.uk/exlibrisgroup.com)

[Til referansen](#)

---

#### Coercive Measures and the Management of Imminent Violence

**Bidragstytar/medforfattar:** Dirk Richter (editor./redaktør/) **Type:** Bokkapittel **Kapittelforfattar:** Whittington,

Richard; Baskind, Eric; Paterson, Brodie **Boktittel:** Violence in Mental Health Settings [electronic resource] :

Causes, Consequences, Management **Kapittelnummer:** 8 **ISBN:** 9786611114312 **Utgjevar:** Springer

**Utgivingsstad:** New York, NY **Dato for utgjevnad:** 2006 **Totalt tal sider:** 1 online resource (360 p.) **Sider:** 145-172 **Utgåve:** 1st ed. 2006.

[Lenke \(bibsystexts.uma.ac.uk/exlibrisgroup.com\)](https://bibsystexts.uma.ac.uk/exlibrisgroup.com)

[Til referansen](#)

---